

ทบทวนเนื้อหาวิชาภาษาไทย

ส่วนประกอบภาษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศัลย์ศยา รุดติษฐ์

หน่วยเสียง คือ หน่วยที่เล็กที่สุดในภาษา ไม่สามารถแยกออกไปได้อีกซึ่งเป็นส่วนประกอบของพยางค์ และคำ เช่น

แม่ ประกอบด้วย /ม/ + /แ/ + /เอ/

ลูก ประกอบด้วย /ล/ + /อ/ + /ก/ + /เสียงตรี/

หน่วยเสียงที่สำคัญในภาษาไทยมี ๓ ชนิด ได้แก่

๑. หน่วยเสียงพยัญชนะ
๒. หน่วยเสียงสระ
๓. หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงสระ

คือ เสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอโดยตรง ไม่ถูกอวัยวะในปากปิดกั้นลมไว้ เป็นเสียงแท้ หน่วยเสียงสระในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ หน่วยเสียงสระเดี่ยว และ หน่วยเสียงสระประสม

๑. หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี ๑๘ เสียง แบ่งออกเป็นเสียงสั้นและเสียงยาวอย่างละ ๙ เสียง ได้แก่

เสียงสั้น	เสียงยาว
อิ	อิ
อี	อี
อุ	อุ
เอะ	เอ
เออะ	เออ
โอะ	โอ
แอะ	แอ

/ท/	ฐ ฎ ท ฑ ฒ
/น/	น ฌ
/บ/	บ
/ป/	ป
/พ/	ผ พ ภ
/ฟ/	ฟ ฝ
/ม/	ม
/ย/	ย ญ
/ร/	ร
/ล/	ล ฬ
/ว/	ว
/ฮ/	ห ฮ
/อ/	อ

การปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะ

๑. หน่วยเสียงพยัญชนะต้น คือหน่วยเสียงที่ปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นของพยางค์ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑.๑ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง ๒๑ หน่วยเสียงเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เช่น ก้าน เข้ม คม

๑.๒ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ๒ เสียงปรากฏเฉพาะในตำแหน่งต้นพยางค์ ได้แก่ ก ข ค ต พ ผ ป ท ที่ควบกับ ร ล ว ดังนี้

/กร/	เช่น	กราบ เกรียงไกร
/กล/	เช่น	กล่อมแกล่อม กลับกลาย
/กว/	เช่น	กว้าง แกว่งไกว
/ขร/	เช่น	ขรัว ขรุขระ
/ขล/	เช่น	ขลึง ขลุขลัก
/ขว/	เช่น	ขวัญ ขวนขวาย
/คร/	เช่น	ครอบครวั ครั้งคราว
/คล/	เช่น	คลังไค้ คัลบัค้าย

/คว/	เช่น	ความ ควาย
/ตร/	เช่น	ตรวจตรา ตริตรวง
/พร/	เช่น	พรักพร้อม
/พล/	เช่น	พลิกเพลง
/ผล/	เช่น	ผลาญ
/ปร/	เช่น	ปราบปราม ปรีดีเปรม
/ปล/	เช่น	ปลดปล่อย แปลกปลอม
/ทร/	เช่น	นิทรา อินทรา จันทร

เสียงควบกล้ำที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศ มี ๕ เสียง ได้แก่

/บร/	เช่น	เบรก บรันดี
/บล/	เช่น	บล็อก
/ดริ/	เช่น	ดริม ดริมเมเยอร์
/ฟริ/	เช่น	ฟรี เฟรนด์
/ฟล/	เช่น	แฟลต ฟลูออรีนส์

ข้อสังเกต คำบางคำแม้จะเขียนด้วยพยัญชนะ ๒ ตัว แต่ออกเป็นเสียงเดียว คำเหล่านี้ไม่จัดเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบ ได้แก่

- คำที่ใช้ ห หรือ อ นำพยัญชนะตัวเดียว เช่น หงอน ไหว้ หนาว หฐหา
อย่า อยู่ อย่าง อยาก
- คำที่เขียนด้วย ทร แต่ออกเสียง ซ เช่น ทราบ ทรวดโถม ทรวดทรง

๒. หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกด ในภาษาไทยมี ๘ หน่วยที่มีพยัญชนะท้าย ได้แก่

มาตราสะกด	สัญลักษณ์แทนเสียง	ตัวอักษร
แม่มก	/ก/	ก ข ค ฅ
แม่มด	/ด/ จ ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ด ต ถ ท ฒ ศ ษ ส	
แม่มบ	/บ/	บ ป พ ภ ฟ
แม่มง	/ง/	ง
แม่มน	/น/	น ณ ญ ร ล ฬ

แม่กม	/ม/	ม
แม่เกย	/ย/	ย
แม่เกอว	/ว/	ว

ข้อสังเกต

คำบางไม่ปรากฏรูปพยัญชนะสะกด แต่ปรากฏเสียงพยัญชนะสะกด ได้แก่ พยางค์
อ่า ไอ อือ เออ เช่น จำ ใจ ให้ เรา

คำบางคำมีรูปพยัญชนะสะกดที่มีรูปสระกำกับ แต่รูปสระนั้นไม่ออกเสียง เช่น
ธาดู เมรุ ญาติ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

มี ๕ หน่วยเสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

มีรูปวรรณยุกต์ ๔ รูป คือ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ของไทยมีความสัมพันธ์กับอักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ
คำเป็น คำตาย

อักษรสูง ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

อักษรกลาง ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ด ต ฎ ฏ บ ป อ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ฅ ฆ ช ฌ ญ ฑ ฒ ท ฐ ฟ ภ ย พ ฮ ญ ล ฎ น ม

ร พิง ว โดยแบ่งเป็น อักษรต่ำเดี่ยว ๑๐ ตัว และอักษรต่ำคู่ ๑๔ ตัว

อักษรต่ำเดี่ยว ได้แก่ ง ญ น ย ฎ ร ว ม พ ล

อักษรต่ำคู่

ค ฅ ฆ

ช ฌ

ญ

ฑ ฒ ท ฐ

ฟ ภ

ย

ฮ

อักษรสูง

ข ฃ

ฉ

ศ ษ ส

ถ

ผ

ฝ

ห

การผันวรรณยุกต์

คือ การนำคำหรือพยางค์มาแจกแจงระดับเสียงวรรณยุกต์ การผันวรรณยุกต์มีความสัมพันธ์กับ อักษรสูง กลาง ต่ำ คำเป็น คำตาย ดังนี้

อักษร / คำเป็น / คำตาย	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรสูง คำเป็น คำตาย	—	ข้า	ข้า	—	ชา ข้า ^๓
อักษรกลาง คำเป็น คำตาย	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก่า กะ
อักษรต่ำ คำเป็น คำตายเสียงสั้น	คา	—	ค่า	ค้ำ	— —
ยาว	—	—	คะ	คะ	— —
	—	—	คาก	—	—

โครงสร้างพยางค์

พยางค์ ประกอบด้วย เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ (เสียงพยัญชนะท้าย)

พยางค์แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ พยางค์ปิด และพยางค์เปิด

พยางค์ปิด คือ พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย รวมทั้ง อ่า ไอ โอ เออา เช่น
ยิ่งใหญ่ยั่งยืน ย่อมเยา ยามเย็น

พยางค์เปิด คือ พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น
บุปผา เสื้อผ้า ทะเล

ข้อสังเกต สระเอีย เอือ อัว อือ ออ ที่มีอักษร อ ย ว ไม่ใช่ตัวสะกดและไม่ใช่เสียงพยัญชนะท้าย เช่น ช่อบัวเคลือบคลอล้อมมะเดื่อ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น

หน่วยเสียงพยัญชนะ ๒๑ หน่วยเสียง แบ่งออกเป็น หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว และหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบ

๑. หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง ๒๑ หน่วยเสียงเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทุกตัว เช่น

/ก/ ก้อน กิ่ง แก้ว /ง/ ง่าย งอแง เงื่อน

/ต/ ตาล ตี ตัว /ม/ มาก มอง มรรค

๒. หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบ หน่วยเสียงพยัญชนะตัวแรก ได้แก่ /ก/ /ข/ /ค/ /ต/ /พ/ /ผ/ /ทร/

โดยมีพยัญชนะตัวที่สองเป็น /ร/ /ล/ /ว/ เช่น

/กร/ กรอบแกรบ กรุยกราย /คล/ คลุ้มคลั่ง คลั่งไคล้

/ขว/ ขวาน ขวนขวาย /ทร/ นิทรา อินทรา จันทรา

นอกจากนี้ยังมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศอีก ๕ เสียง ได้แก่

/บร/ เบรก แบรินด์ /บล/ บล็อก

/ดร/ ดรัมเมเยอร์ ดร่าฟ /ฟร/ ฟรี เฟรนท์ฟรายนส์

/ฟล/ แพลต ฟลึค

ข้อสังเกต คำที่ใช้ “ห” นำอักษรต่ำเดี่ยว เช่น หงอน หญิง หยาบ หนาว หมา และ “อ” นำ “ย” ออย่า อยู่ อย่าง อยากร ไม่จัดเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบ คำที่ใช้ /ทร/ ที่ออกเป็นเสียง /ซ/ เช่น ทรวดทรงทราบทราวมทราย ไม่จัดเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบ

แบบทดสอบ

๑. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันทุกคำ

๑. หม่อม เหนือ โหน ไหน
๒. คว่า ไชว่ คั่ว แขววน
๓. พลั้ง เผลอ ไพล แผลง
๔. อยาก แหย อยู่ แหบ

ตอบ ข้อ ๓ เพราะทุกคำอ่านออกเสียงแบบพยัญชนะควบกล้ำ

เสียงพยัญชนะควบกล้ำมี ๑๑ หน่วยเสียง ดังนี้

/กร/ /กล/ /กว/ /คร/ /คล/ /คว/ /ตร/ /ปร/ /ปล/ /พร/ /พล/

/คร/ /คล/ /คว/ ใช้ได้ทั้งรูป /ขร/ /ขล/ /ขว/ เช่น ครอบครว้ ขรุขระ

บางแห่งเพิ่มหน่วยเสียง /ทร/ เช่น จันทร่า อินทร่า

ข้อ ๑ หม่อม เหนือ ไหน อ่านออกเสียงแบบอักษรนำ โหน เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

ข้อ ๒ คว่า ไชว่ แขววน อ่านออกเสียงแบบพยัญชนะควบกล้ำ คั่วเป็นเสียงพยัญชนะ

ต้นเดี่ยว

ข้อ ๔ อยาก แหย อยู่ อ่านออกเสียงแบบอักษรนำ แหบ เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

๒. คำในข้อใดออกเสียงควบกล้ำทุกคำ

๑. กลวง แปรก ควาย ตรอง หลั่น
๒. แขววน กล้ว แตร กริช ครุย
๓. สรวล ครบ กล้า ปรัก ปลาต
๔. เกล็ด คลาด หวาด ปลาย กราบ

ตอบ ข้อ ๒ เพราะ ทุกคำอ่านออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

ข้อ ๑ แปรก อ่านว่า ปะ – แทรก เป็นอักษรนำ หมายถึง ไม้ยาวสำหรับประกบหัวเพลาทั้ง ๒ ข้างของเกวียนหรือราซรถกันไม่ให้ลูกล้อเลื่อนหลุด

ข้อ ๓ สรวล อ่านว่า สวน เป็นเสียงควบไม่แท้ หมายถึง หัวเราะ

ปรัก อ่านว่า ปะ – หรััก เป็นอักษรนำ หมายถึง ชำรุดทรุดโทรม
 อ่านว่า ปุรััก เป็นเสียงควบแท้ หมายถึง เงิน
 ปลาด อ่านว่า ปะ – ลาด เป็นอักษรนำ หมายถึง หนีไป
 ข้อ ๔ หवाद อ่านว่า หวาต เป็นอักษรนำ หมายถึง สะดุ้งกลัว

๓. ข้อใดพยางค์แรกไม่มีเสียงพยัญชนะสะกด

- ๑. โฆษณา
- ๒. กรรมวิธีการ
- ๓. วาทภัย
- ๔. ทิฐิ

ตอบ ข้อ ๓ เพราะ วาทภัย อ่านว่า วา – ตะ – ภัย ไม่มีเสียงพยัญชนะ สะกดในพยางค์แรก

ข้อ ๑ โฆษณา อ่านว่า โคต – สะ – นา พยางค์แรกมีเสียงพยัญชนะสะกด /ต/

ข้อ ๒ กรรมวิธีการ อ่านว่า กำ – มา – ทิ – กาน พยางค์แรกมีเสียงพยัญชนะสะกด /ม/

ข้อ ๔ ทิฐิ อ่านว่า ทิด - ธิ พยางค์แรกมีเสียงพยัญชนะสะกด / ต/

๔. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในข้อความ “ สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น ”

- ๑. หากใจมุ่งมั่นไร่แปรผัน
- ๒. เด็กเก่งมักชวนชววยสร้างสรรค์
- ๓. รีบเกี่ยวข้าวให้ทันวันเสาร์
- ๔. บุกระบั่นมุ่งสร้างบ้านชวนฝัน

ตอบ ข้อ ๔ เพราะบุกระบั่นมุ่งสร้างบ้านชวนฝัน มีเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน ดังนี้

เสียง	เอก	เอก	โท	โท	โท	สามัญ	จัตวา
ไจทย์	สิบ	ปาก	ว่า	ไม่	เท่า	ตา	เห็น
ข้อ ๔	บุก	บั่น	มุ่ง	สร้าง	บ้าน	ชวน	ฝัน

ข้อ ๑ หากใจมุ่งมั่นไร่แปรผัน คือ เสียง เอก สามัญ โท โท ตรี สามัญ จัตวา

ข้อ ๒ เด็กแก่งมักขวนขวายสร้างสรรค์ คือ เสียง เอก เอก ตรี จัตวา
จัตวา โท จัตวา

ข้อ ๓ ธิบเกี่ยวข้าวให้ทันวันเสาร์ คือ เสียง โท เอก โท โท สามัญ
สามัญ จัตวา

๕. ข้อใดมีคำที่ประกอบด้วยเสียงสระเดี่ยวทุกคำ

๑. สิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมลงอย่างมาก
๒. อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์เอง
๓. โลกจะสวยงามได้ด้วยสองมือเรา
๔. จงมาพิทักษ์ธรรมชาติ ลำธารและป่าไม้

ตอบ ข้อ ๔ เพราะ จงมาพิทักษ์ธรรมชาติ ลำธารและป่าไม้
ทุกคำประกอบด้วยเสียงสระเดี่ยว

ข้อ ๑ สิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมลงอย่างมาก

มีสระประสม คำว่า เสื่อม

ข้อ ๒ อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์เอง

มีสระประสม คำว่า เนื่อง

ข้อ ๓ โลกจะสวยงามได้ด้วยสองมือเรา มีสระประสม คำว่า สวย

หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ หน่วยเสียงสระเดี่ยว
และ หน่วยเสียงสระประสม

๑. หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี ๑๘ เสียง แบ่งออกเป็นเสียงสั้นและเสียงยาวอย่างละ ๙
เสียง ได้แก่

เสียงสั้น	เสียงยาว
อิ	อี
อึ	อื
อุ	อู
เอะ	เอ
เออะ	เออ
โอะ	โอ

แอะ	แอ
อะ	อา
เออะ	ออ

๒. หน่วยเสียงสระประสม หรือสระเลื่อน มี ๓ หน่วย ได้แก่

เอียะ / เอีย	เกิดจาก	อิ / อี	เลื่อนมาหา	อะ / อา
เอือะ / เอือ	เกิดจาก	อึ / อือ	เลื่อนมาหา	อะ / อา
อัวะ / อิว	เกิดจาก	อุ / อู	เลื่อนมาหา	อะ / อา

ข้อสังเกต อำ ไอ ใอ เอา ฤ ฎา ฃ ภา เรียกว่า พยางค์ เพราะประกอบด้วย เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย และเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

อำ	แทนเสียง	อะ + ม + เสียงสามัญ
ไอ	แทนเสียง	อะ + ย + เสียงสามัญ
เอา	แทนเสียง	อะ + ว + เสียงสามัญ
ฤ	แทนเสียง	ร + อี + เสียงตรี
ฎา	แทนเสียง	ร + อือ + เสียงสามัญ
ฃ	แทนเสียง	ล + อี + เสียงตรี
ภา	แทนเสียง	ล + อือ + เสียงสามัญ

๖. บทประพันธ์นี้มีคำที่ประกอบด้วยสระประสมกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น	อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู	คนจะหลูล่วงลามไม่ขามใจ
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย	อย่าปากร้ายพูดจาอ้อฉลอสัย
จะซื่อง่ายขายดีมีกำไร	ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิดระอา
๑. ๕ คำ	๒. ๖ คำ
๓. ๗ คำ	๔. ๘ คำ

ตอบ ข้อ ๑ เพราะ มีคำที่ประกอบด้วยเสียงสระประสม

๕ คำ คือ เคือง ควร ล่วง เรียน ด้วย

๗. ข้อใดมีจำนวนพยางค์ปิดน้อยที่สุด

๑. ลำพูรายพรายพร้อยหึ่งห้อยจับ
๒. สว่างวับแวววามอรามเหลือง
๓. เสมอเม็ดเพชรรัตน์จรัสเรือง
๔. ค่อยประเทืองทุกข์ทัศนาคม

ตอบ ข้อ ๔ เพราะ ค่อยประเทืองทุกข์ทัศนาคม

มีพยางค์ปิด ๕ พยางค์ ได้แก่ ค่อย เเทือง ทุกข์ ทัศน ชม

ข้อ ๑ ลำพูรายพรายพร้อยหึ่งห้อยจับ มี ๗ พยางค์

ได้แก่ลำ รวย พราย พร้อย หึ่ง ห้อย จับ

ข้อ ๒ สว่างวับแวววามอรามเหลือง มี ๖ พยางค์ ได้แก่

สว่าง วับ แว วาม อราม เหลือง

ข้อ ๓ เสมอเม็ดเพชรรัตน์จรัสเรือง มี ๖ พยางค์ ได้แก่

เม็ด เพชร รัตน์ จา รัส เรือง

โครงสร้างพยางค์

พยางค์ ประกอบด้วย เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์
(เสียงพยัญชนะท้าย)

พยางค์แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ พยางค์ปิด
และพยางค์เปิด

พยางค์ปิด คือ พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย รวมทั้ง
อำ ไอ ไอ เอา เช่น ยิ่งใหญ่ ยั้งยืน ย่อมเยา ยามเย็น

พยางค์เปิด คือ พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย

เช่น ปูปลา เสื้อผ้า ทะเล

ข้อสังเกต สระเอีย เอือ อัว อือ ออ ที่มีอักษร อ ย ว ไม่ใช่ตัวสะกดและ
ไม่ใช่เสียงพยัญชนะท้าย เช่น ช่อบัวเคลียคลอล้อ มะเดื่อ

๘. ข้อใดมีคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย

๑. ไม่คอยรับทรัพย์ใดจากใครหมด
๒. ทั้งศักดิ์ยศดิสลามไพศาล
๓. ไม่หวังให้ใครหนุนบุญบันดาล
๔. หวังผลงานทุกอย่างสร้างด้วยตัว

ตอบ ข้อ ๔ เพราะ หวังผลงานทุกอย่างสร้างด้วยตัว

มีคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ๑ คำ คือ “ตัว”

เป็นเสียงสระ อัว ข้อ ๑ , ๒ , ๓ ทุกคำมีเสียง พยัญชนะท้าย

๙. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเดียวมากที่สุด

๑. วันพฤหัสบดีอายขึ้นหกคำ
๒. กำหนดนำเฝ้าอนงค์อันทรงศักดิ์
๓. สองอังกฤษคิดภักดีเป็นที่รัก
๔. มาชวนชักให้สนานสำราญกาย

ตอบ ข้อ ๓ เพราะ สองอังกฤษคิดภักดีเป็นที่รัก มีเสียงพยัญชนะต้น

เดียว ๘ เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ) ได้แก่ สอง อัง คิต ภัก ดี เป็น ที่ รัก

ข้อ ๑ มีเสียงพยัญชนะต้นเดียว ๕ เสียง ได้แก่ วัน หัส , หก เดือน อ้าย
ขึ้น คำ

ข้อ ๒ มีเสียงพยัญชนะต้นเดียว ๕ เสียง ได้แก่ กำหนด , นำ เฝ้า อ(นงค์) ,
อัน ทรง , ศักดิ์

ข้อ ๔ มีเสียงพยัญชนะต้นเดียว ๖ เสียง ได้แก่ มา ชวน , ชัก ให้ ส(นาน) , สำ
ราญ กาย

ขอควรสังเกตในการเพิ่มคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศัลย์ศยา รุคดิษฐ์

เนื้อหาวิชาการเพิ่มคำ

๑. คำซ้ำ

๒. คำซ้อน หรือ คำคู่

๓. คำประสม

๔. คำสมาส

๕. คำจากภาษาอื่น บาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ

การเพิ่มคำในภาษาไทยเกิดจาก

๑. การเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ตุกตูก ก๊อบแก๊บ กริ่ง ครืน
๒. การสร้างคำ ได้แก่ คำซ้อน คำซ้ำ คำประสม คำสมาส
๓. การยืมคำมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ
๔. การกำหนดขึ้นมาใช้กันเฉพาะกลุ่ม เรียก คำคะนอง (Slang)
เช่น เบ ๆ ชิว ๆ

การเพิ่มคำ

การเพิ่มคำ

พยางค์ คือ เสียงพูดที่เปล่งออกมา

คำ คือ พยางค์ที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมาย โดยจะมี
ก็พยางค์ก็ได้

ดังนั้น คำ จึงประกอบด้วย เสียง และ ความหมาย

ตัวอย่าง แบ่ง เป็นพยางค์ และ เป็น คำ

 กิ เป็นพยางค์ กิเลส เป็นคำ

 ประ เป็นพยางค์ ประชาชน เป็นคำ

คำมูล

คือ คำที่มีความหมายชัดเจน ซึ่งเดิมเป็นคำพยางค์
เดี่ยวโดด ๆ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง เขา วิ่ง และ เดิน
ใน บ้าน คำมูลพยางค์เดี่ยว

คำมูลหลายพยางค์

เช่น กระจาด ลำดวน บุษบา ข้าพเจ้า
ตะกุกตะกัก กระโดด

คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ คำ ๆ เดียวกันนำมากล่าว ๒ ครั้ง มีความหมายเน้นหนักหรือต่างไปจากคำเดียว และต้องมีเครื่องหมายไม้ยมก (ๆ) กำกับแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น เพื่อให้สังเกตเห็นว่าคำใดเป็นคำซ้ำ หรือคำเดียว ยกเว้นในบทร้อยกรอง

ลักษณะของคำซ้ำ

๑. คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม บอกความหมายพหูพจน์ เช่น
เด็ก ๆ หมู่ม ๆ เพื่อน ๆ
๒. คำซ้ำที่ซ้ำคำขยายนาม ช่วยย้ำความหมายให้ชัดเจนขึ้น เช่น
เสื้อตัวนี้ยังดี ๆ อยู่เลย อากาศร้อน ๆ เมื่อออกเสียงคำซ้ำใน
ลักษณะนี้ มักจะเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่คำต้นด้วย
ส่วนมากจะเปลี่ยนเป็นเสียงตรี เช่น ดีดี ชั่นชน โต้โต

ลักษณะของคำซ้ำ

๓. คำซ้ำที่ขยายนามหรือสรรพนาม ช่วยย้ำความหมาย
หรือมีความหมายลดลง เช่น มะนาวลูกใหญ่ๆ

ลักษณะของคำซ้ำ

๔. คำซ้ำที่เกิดจากคำซ้อน หรือเรียกว่า คำซ้ำในคำซ้อน
นำคำซ้อนกัน ๒ คู่ เช่น สวย ๆ งาม ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ
มิด ๆ มัว ๆ คำซ้ำลักษณะนี้ ไม่ใช่จะสามารถนำคำซ้อน
มาซ้ำกันได้เสมอไป เช่น ดูร้าย ชื่นชม ไม่สามารถ
ทำเป็นคำซ้ำได้

ลักษณะของคำซ้ำ

๕. คำซ้ำที่ซ้ำคำนามหรือคำบอกจำนวนนับ เมื่อมีคำว่า “เป็น”
นำหน้า เช่น แม่ค้าชั่งมะม่วงเป็นกิโลๆ
แจกันแตกเป็นเสี้ยวๆ (แตกออกหลายชิ้น)

ลักษณะของคำซ้ำ

๖. คำซ้ำที่ซ้ำคำบุพบท มีความหมายไม่แน่นอน เช่น
ผู้โดยสารโปรดนั่งในๆ
ช่วยเย็บผ้าตรกริมๆให้หน่อย
วางกระเป๋าไว้บนๆ นะ

ลักษณะของคำซ้ำ

๗. คำซ้ำที่ซ้ำคำขยายกริยา บอกว่าเป็นคำสั่ง
ต่อเนื่องกัน เช่น พุดดังๆ เดินช้าๆ วิ่งเร็วๆ ดิ้นพรวดๆ

ลักษณะของคำซ้ำ

๘. คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม คำกริยา คำขยายแล้วมีความหมายต่างออกไป ไม่ต่อเนื่องกับคำเดิม เรียกว่า สำนวน เช่น
พิน ๆ (ธรรมดา) กลั้ว ๆ (ง่าย) น่อง ๆ (เกือบจะเหมือน)
ลวก ๆ (ไม่เรียบร้อย) พลาง ๆ (ทำไปก่อนชั่วคราว)
อยู่ ๆ (ไม่มีสาเหตุมาก่อน)

ลักษณะของคำซ้ำ

๘. คำบางคำต้องเป็นคำซ้ำเสมอ เช่น
เนื่องๆ ยองๆ นอดๆ หงึกๆ จักๆ

๑๐. คำบางคำเป็นคำซ้ำไม่ได้ เช่น จะ , คง , แต่

ลักษณะของคำซ้ำ

๑๑. คำที่ออกเสียงซ้ำกันในประโยค แต่เป็นคนละคำ ไม่จัดเป็นคำซ้ำ เช่น
- ฉันมีที่ที่เชียงใหม่ เธอใช้หวีหวีผมอันนุ่มสลวย

ลักษณะของคำซ้ำ

๑๒. คำซ้ำที่ใช้ในบทร้อยกรอง ไม่นิยมใช้เครื่องหมายไม้ยมก
แต่เขียนซ้ำกัน ๒ ครั้ง เช่น

เมื่อปีกลายดูได้เห็นมันมา ยังแก้ผ้าอาบน้ำตาแดงแดง

(ชุนข้างชุนแผน)

เดินไปเดินมาไวไว ตกใจก็ถอยออกมา

(รามเกียรติ์)

ความหมายของคำซ้ำ

๑. บอกพหูพจน์

- คำซ้ำที่เป็นคำนาม เช่น น້อง ๆ กำลังเล่นของเล่นอยู่ในห้อง
- คำซ้ำที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น ปลาเป็น ๆ กุ้งตัวโต ๆ

ความหมายของคำซ้ำ

๒. บอกความไม่เจาะจง

- คำซ้ำที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น หยิบจานแบน ๆ ไปด้วย , พวกสาว ๆ จะไปไหนกัน

ความหมายของคำซ้ำ

๓. บอกคำสั่ง

- คำซ้ำที่เป็นคำวิเศษณ์ประกอบคำกริยา เช่น นั่งนิ่ง ๆ ,
เดินเร็ว ๆ

ความหมายของคำซ้ำ

๔. บอกความหมายอ่อนลง ไม่มาก ไม่หนักแน่นเท่าคำเดิม

- คำซ้ำที่เป็นคำกริยา เช่น ผมก็มองๆ เธออยู่เหมือนกัน
- คำซ้ำที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น เธอคนที่ใส่เสื้อสีเขียวๆ เป็น
ดารา

ความหมายของคำซ้ำ

๕. บอกความหมายเน้น ชัดเจนยิ่งกว่าคำเดิม

- คำซ้ำที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น ตอนนี้นั้นมีงานยุ่ง ๆ
(ยุ่ง – ยุ่ง) คุณป้าคนนั้นหน้าตาดี ๆ (ดี – ดี)

ความหมายของคำซ้ำ

๖. บอกความหมายว่าทำกิจรยานั้นติดต่อกัน

- คำซ้ำที่เป็นคำกริยา เช่น ฉันไม่อยากนั่ง ๆ นอน ๆ อยู่
แบบนี้

๗. บอกความหมายใหม่ เป็นสำนวนที่ไม่มี ความหมายต่อเนื่อง

กับคำเดิม เช่น พลาด ๆ = ทำไปก่อน ไป ๆ = นานไป

ความหมายของคำซ้ำ

๘. คำกริยาที่เป็นคำซ้ำ บอกความหมายว่าทำกริยานั้นซ้ำๆกันและต่อเนื่องกัน เช่น

จะเปิดๆ ปิดๆ ประตูลูกอยู่ทำไมนะ

รถจะออกแล้วแล้ว รีบๆหน่อย

คำซ้อน

คำซ้อน หรือ คำคู่ คือ คำที่มีคำเดียว ๒ คำ ที่มี
ความหมายหรือเสียงคล้ายกันใกล้เคียงกัน เมื่อซ้อนแล้วจะมี
ความหมายไม่แปลกไปจากเดิมแต่อาจจะใช้ต่างกันออกไปบ้าง

ลักษณะของคำซ้อน

๑. มีความหมายเหมือนกัน เช่น เร็วไว บ้านเรือน
๒. มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น เดือดร้อน อบอุ่น
๓. มีความหมายตรงข้ามกัน เช่น ผิดถูก ชั่วดีดีห่าง

คำชื่อน

คำชื่อนแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

คำชื่อนเพื่อความหมาย

คำชื่อนเพื่อเสียง

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๑. คำเดี่ยวที่นำมาซ้อนทั้งคำต้นและคำท้ายจะมีความหมายคล้ายกัน ใกล้เคียงกัน เช่น ฟ้อนรำ เจ็บไข้ หน้าตา
๒. คำซ้อนเพื่อความหมายต้องเกิดความหมายใหม่ ซึ่งไม่เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก เช่น กักขัง เสื้อผ้า
๓. คำซ้อนเพื่อความหมายช่วยให้แปลความหมายของคำที่นำมาซ้อนกันได้ เช่น เสื้อสาด

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๔. คำซ้อนเพื่อความหมายจะมีความหมายต่างกันได้ ดังนี้

๔.๑ ความหมายปรากฏที่คำต้น เช่น คอเหนียง ใจคอ หัวหู

๔.๒ ความหมายปรากฏที่คำท้าย เช่น หูตา เนื้อตัว

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๔.๓ คำเดียวที่นำมาซ้อนเป็นคำมีความหมายตรงกันข้าม
ความหมายปรากฏที่คำใดคำเดียวตรงตามความหมายนั้น ๆ ขึ้นอยู่
กับสถานการณ์ เช่น ผิดถูก (ปรากฏที่คำต้นหรือท้าย)

๔.๔ ความหมายปรากฏอยู่ที่คำทั้งสอง แต่ความหมายจะ
ต่างจากคำเดิม เช่น พี่น้อง (ผู้ที่เป็นเชื้อสายเดียวกัน)

คำซ้อนเพื่อความหมาย

- ๔.๕ ความหมายของคำซ้อนกับคำเดี่ยวแตกต่างกัน
เช่น พร้อม ต่างจาก พร้อมเพรียง
- ๔.๖ ความหมายขยายกว้างออก ไม่ได้จำกัดเฉพาะความหมาย
ของคำเดี่ยวสองคำที่นำมาซ้อนกัน เช่น
เจ็บไข้ (อาการไม่สบาย)
- ๔.๗ ความหมายเป็นไปในเชิงอุปมา เช่น อยู่กิน คำจูน
ถากถาง

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๕. คำซ้อนเพื่อความหมายเป็นคำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น หรือ คำภาษาอื่นซ้อนกันเอง เช่น ซากศพ (ไทย กับ สันสกฤต) รูปภาพ (บาลี กับ สันสกฤต)

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๖. คำซ้อนเพื่อความหมายบางคำสามารถสลับหน้า หลัง แล้วมีความหมายทั้งสองคำ โดยความหมายไม่เปลี่ยน เช่น
เกี่ยวข้องกับ	ข้องเกี่ยว	ฝนฟ้า	กับ	ฟ้าฝน
มีความหมายต่างกัน เช่น	แน่นหนา	กับ	หนาแน่น	
	อยู่กับ	กับ	กินอยู่	

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๗. คำซ้อนเพื่อความหมายบางคำไม่สามารถสลับที่กันได้ เช่น
จิตใจ ยกย่อง ครั่งคราว

๘. คำซ้อนบางคำบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เทียบศัพท์ต่างประเทศ เช่น

แผนผัง

เทียบกับ

Plan

แผนแบบ

เทียบกับ

Design

คำซ้อนเพื่อความหมาย

๕. คำซ้อนที่นำคำที่มี ๒ พยางค์มาซ้อนกัน

เกิดเป็นคำซ้อน ๔ พยางค์ เช่น เฉลียวฉลาด สม่่าเสมอ

คำซ้อนเพื่อเสียง

มุ่งที่เสียงสัมผัสมากกว่าความหมาย ดังนั้น คำที่
เข้ามาซ้อนอาจไม่มีความหมายเลยก็ได้ เช่น มอมแมม
(แมม ไม่มีความหมาย)

หรืออาจไม่มีความหมายทั้งสองคำ เช่น เกะกะ
โกล่ ปับเพียบ รุ่มร่าม

คำซ้อนเพื่อเสียง

มุ่งที่เสียงสัมผัสมากกว่าความหมาย ดังนั้น คำที่
เข้ามาซ้อนอาจไม่มีความหมายเลยก็ได้ เช่น มอมแมม
(แมม ไม่มีความหมาย)

หรืออาจไม่มีความหมายทั้งสองคำ เช่น เกะกะ
โกล่ ปับเพียบ รุ่มร่าม

คำประสม

คือ คำมูลตั้งแต่ ๒ คำหรือมากกว่านั้นมาประสมกัน
เกิดเป็นคำใหม่มีความหมายแต่ยังคงมีเค้าความหมายของคำ
เดิมที่นำมาประสม เช่น

แม่ยาย ดาวเทียม เตารีด

ลักษณะของคำประสม

๑. คำที่นำมาประสมกันจะเป็นคำในภาษาใดก็ได้ เช่น

แม่พิมพ์ (แม่ เป็น คำไทย พิมพ์ เป็น คำบาลี)

หัวใจ (หัว เป็น คำไทย ไทย เป็น คำไทย)

ทางด่วน (ทาง เป็น คำไทย ด่วน เป็น คำไทย)

รถเมล์ (รถ เป็น คำบาลี เมล์ เป็น คำภาษาอังกฤษ)

ลักษณะของคำประสม

๒. คำที่นำมาประสมกันเกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ ๒ แบบ
คือ

๒.๑ มีความหมายตรง เช่น

ไฟฟ้า	หมายถึง	พลังงานรูปหนึ่ง
ห่อหมก	หมายถึง	ช็อกกับข้าว
ไฟฉาย	หมายถึง	กระบอกไฟที่ฉายให้ ความสว่าง

ลักษณะของคำประสม

๒.๒ มีความหมายเปรียบเทียบ เช่น

ตาขาว	หมายถึง	แสดงอาการขาดแก้ว
ปากตลาด	หมายถึง	ปากจัด

ลักษณะของคำประสม

๓. ลักษณะคำตั้งของคำประสม คำประสมจะมีคำหลักซึ่งมีความหมายอยู่ที่คำต้น เรียกว่าคำตั้ง และมีคำต่างๆ ตามมาเพื่อช่วยเสริมความหมาย คำตั้งจะเป็นคำชนิดใดก็ได้ เช่น คำตั้งเป็น คำนาม เช่น กงจักร ของหวาน ปากกา พ่อตา คนใช้ คนใน

ลักษณะของคำประสม

คำตั้งเป็นคำกริยา เช่น

วิ่งเปี้ยว ตัดหน้า แต่งงาน ถ่ายรูป กั้นสาด อวดดี

คำตั้งเป็นคำวิเศษณ์ เช่น

สองหัว ดีใจ น้อยหน้า น่ารัก หวานเย็น

คำตั้งเป็นคำบุพบท เช่น

ใต้เท้า ใต้ดิน ที่นอน นอกใจ

ลักษณะของคำประสม

๔. คำประสมสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่

คำนาม เช่น รถไฟฟ้า ทางด่วน แก้วอีดนตรี น้ำแข็ง
คำกริยา เช่น จับยาม เดินตลาด วิ่งราว ตัดเสื้อ
คำวิเศษณ์ เช่น คอแข็ง ใจดำ หัวใหม่ ตาขาว

ลักษณะของคำประสม

๕. คำประสมสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่

คำนาม เช่น รถไฟฟ้า ทางด่วน แก้วอีดนตรี น้ำแข็ง
คำกริยา เช่น จับยาม เดินตลาด วิ่งราว ตัดเสื้อ
คำวิเศษณ์ เช่น คอแข็ง ใจดำ หัวใหม่ ตาขาว

เปรียบเทียบคำประสม กับ คำซ้อน

ลักษณะที่เหมือนกัน

๑. เกิดจากการนำคำเดี่ยวมารวมกันสร้างเป็นคำใหม่ เช่น นवलน้อง นุ่มนวล

๒. คำที่เกิดใหม่จะมีความหมายต่างออกไปจากเดิม หรือมีความหมายเน้นหนัก เบาไปจากเดิม เช่น ดาวเทียม ดุร้าย

๓. เมื่อแยกออกเป็นคำเดี่ยว แต่ละคำมีความหมาย
สมบูรณ์

เช่น กองกลาง เก็บเกี่ยว

ลักษณะที่ต่างกัน

๑. คำประสมมีคำ ๒ คำหรือมากกว่านั้น เช่น

ฟ้าเซ็ดหน้า แปรงสีฟัน

คำซ้อนมีคำ ๒ คำ หรือ ๔ คำ หรือ ๖ คำ

เช่น ซื่อตรง ยากดีมีจน

บ้านเกิดเมืองนอน

**๒. คำซ้อนมีความสำคัญเสมอกันทุกคำ เช่น ยากจน
คำประสมมีความหมายสำคัญที่คำตัวตั้ง คำขยายมี
ความสำคัญรองลงไป เช่น ปลาเค็ม**

๓. คำประสมมีความหมายใหม่ที่ยังคงเค้าความหมายเดิม เช่น **ที่นั่ง**

คำซ้อนมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยเป็นการเน้นหนักหรืออ่อนลง เช่น **เจ็บป่วย**

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ

๑. ข้อใดมีคำซ้ำ คำประสมและคำซ้อนจำนวนเท่ากัน

๑. จับจด	ลืมหืม	ตัวเปล่า
๒. ทางเท้า	ฝึกฝน	เกินเลย
๓. ต้นทุน	เฉียบๆเคียดๆ	รอดพ้น
๔. งกๆเงินๆ	ทอดทิ้ง	รุ่งเรือง

แบบทดสอบ

๒. ข้อใดมีทั้งคำซ้อนและคำประสม

๑. ของของใคร ของใครก็ห่วง ของใครใครก็ต้องหวง
ห่วงใยรักใคร่ถนอม
๒. ชอบไหม ชอบไหม รูปร่างหน้าตาอย่างนี้
ถามหน่อยเถอะพี่ ชอบไหม ชอบไหม
๓. น้องเป็ดน่ารัก น้องเป็ดน่ารัก ผมเหงาอ้างว้างเปล่าเปลี่ยว
ผมอยู่คนเดียวในความมืด
๔. ไก่ไหมครับไก่ ซื่อไหมครับ จะกลับแล้วไก่ ไก่ขาย
ถูกถูกแถมกระดุกกับไม้เสียบไก่

